

BILAGA 2

NULÄGESBESKRIVNING

Nårab

Utställningshandling

Innehåll

1	INLEDNING.....	3
2	BESKRIVNING AV KOMMUNERNA	4
2.1	Geografiskt läge och infrastruktur	4
2.2	Befolkning och bebyggelse	4
2.3	Näringslivsstruktur	5
2.4	Ansvar för avfallsfrågor	5
3	AVFALL SOM OMFATTAS AV KOMMUNALT ANSVAR.....	5
3.1	Förebyggande och återbruk.....	5
3.2	Avfallsslag och mängder	6
3.3	Insamling och behandling	7
3.3.1	Mat- och restavfall.....	7
3.3.2	Returpapper	8
3.3.3	Grovavfall och trädgårdsavfall.....	8
3.3.4	Latrinavfall	8
3.3.5	Slam	8
3.3.6	Fett och matolja.....	8
3.3.7	Fettavskiljarslam	9
3.3.8	Textilavfall	9
3.3.9	Farligt avfall.....	9
3.3.10	Kundnöjdhet.....	9
4	AVFALL FRÅN KOMMUNAL VERKSAMHET	9
4.1	Förebyggande och återbruk.....	9
4.2	Avfallshantering.....	10
4.3	Vatten- och avloppsreningsverk.....	10
4.4	Gata och park	11
5	AVFALL SOM OMFATTAS AV PRODUCENTANSVAR.....	11
5.1	Avfallsslag och mängder	11
5.2	Förpackningar	12
5.3	Däck	12
5.4	Batterier	12
5.5	Bilar	13
5.6	Avfall från elektriska och elektroniska produkter	13
5.7	Läkemedel	14
6	ÖVRIGT AVFALL	14
6.1	Avfall från företag och andra verksamheter	14
7	ANLÄGGNINGAR FÖR ÅTERVINNING OCH BORTSKAFFANDE AV AVFALL.....	14
7.1	Anläggningar i kommunerna	14
7.1.1	Återvinningscentraler	14
7.1.2	Hyllstofta avfallsanläggning	15
7.1.3	Reningsverk.....	15
7.1.4	Övriga anläggningar.....	16
7.2	Anläggningar utanför kommunerna	16

1 Inledning

Norra Åsbo Renhållningsaktiebolag (Nårab) är ett kommunalt bolag som ägs av kommunerna. I denna bilaga till Klippan, Perstorp och Örskelljunga kommuners gemensamma avfallsplan beskrivs förhållanden som påverkar avfallens mängd och sammansättning, såsom antal invånare, antal hushåll fördelat på olika boendeformer och näringslivets struktur. Därefter beskrivs nuvarande avfallsmängder samt hantering av dessa i form av insamlingssystem och avfallsbehandling.

Beskrivningen är uppdelad på:

- Avfall som omfattas av kommunalt ansvar så som hushållens mat-, rest-, grovavfall, returpapper, latrin, slam, fosforfilter och farligt avfall samt avfall som till sin art och sammansättning liknar avfall från hushåll.
- Avfall som omfattas av producentansvar; förpackningar, däck, bilar, elavfall, batterier samt läkemedel.
- Övrigt avfall; industriavfall, bygg- och rivningsavfall med mera.

För avfall som omfattas av kommunalt ansvar anges mängder samt hur avfallet samlas in och behandlas. För avfall som inte omfattas av kommunalt ansvar anges översiktliga uppgifter.

2 Beskrivning av kommunerna

2.1 Geografiskt läge och infrastruktur

Kommunerna Klippan, Perstorp och Örskelljunga är belägna i Skåne län. Kommunerna har tillsammans en landareal på ca 850 km² och ligger i nordvästra delen av Skåne. Markanvändningen i kommunerna domineras av skogsmark. Kommunerna är natursköna och har ett rikt friluftsliv med bland annat Söderåsens nationalpark i söder.

Huvuddelen av alla transporter inom, till och från Klippan och Perstorps kommuner sker främst via väg 21 med förbindelser i norr till E4:an. Väg 21 förbinder de två kommunerna med Kristianstad åt öster och Helsingborg åt väster och E4:an går söderut mot Helsingborg för vidare förgrening mot Malmö och kontinenten och norrut upp till Stockholm.

Huvuddelen av alla transporter inom, till och från Örskelljunga kommun sker främst via E4:an och väg 24. E4:an går söderut mot Helsingborg för vidare förgrening mot Malmö och kontinenten och den går norrut upp till Stockholm. Väg 24 går österut till Hässleholm för att där gå på 21:an samt nordväst upp till Halmstad.

2.2 Befolkning och bebyggelse

Kommunerna har tillsammans nästan 36 000 invånare. Kommunernas respektive antal invånare varierar i storlek, se nedan i Tabell 1.

Fördelningen över invånare boende i tätort och på landsbygd är ungefär samma i Klippan och Perstorps kommuner där cirka 75% bor i tätort och 25% på landsbygd. Medan det i Örskelljunga bor drygt 80% i tätort och mindre än 20% på landsbygd. (Källa: SCB).

Fördelning av antalet hushåll i olika boendeformer framgår av nedan tabell.

Tabell 1 Antal invånare i kommunerna år 2022, antal hushåll fördelat på boendeform samt antal fritidshus. Källa: SCB och Avfall Web.

	Invånare	Hushåll i villa	Hushåll i flerbostadshus	Fritidshus
Klippan	17 865	5 281	3 037	452
Perstorp	7 442	1 781	1 744	176
Örskelljunga	10 455	3 538	1 483	951

Den vanligaste formen av permanentboende i Klippan och Örskelljunga kommuner är villa medan det i Perstorps kommun är ungefär lika många hushåll i villa som i flerbostadshus.

2.3 Näringslivsstruktur

I regionen finns ca 2 100 företag. Näringslivet i kommunerna uppvisar en stor bredd med allt från livsmedels- och plasttillverkning till transporter. I samtliga kommuner är kommunen den största arbetsgivaren. Den största privata arbetsgivaren i Klippans kommun är Gelita Sweden AB som tillverkar gelatin och i Perstorps kommun är Perstorp AB, en koncern med inriktning mot specialkemi, den största privata arbetsgivaren. Den största privata arbetsgivaren i Örkelljunga kommun är Gille som ägs av Continental Bakeries North Europe AB som är en europeisk bagerikoncern specialiserad på tillverkning av kakor, kex med mera.

2.4 Ansvar för avfallsfrågor

Kommunfullmäktige är ansvarig för den kommunala renhållningen i kommunerna. I kommunfullmäktige tas beslut om avfallsplan, föreskrifter och taxa.

Nårab ansvarar för insamling, transport och återvinning eller bortskaffande av kommunalt avfall. Insamlingen sker av upphandlad entreprenör. Nårab har samarbeten med ett flertal olika sorterings- och behandlingsanläggningar dit avfallet transporteras för vidare behandling.

Producentansvarsorganisationer har ansvar för behandling av förpackningar från hushåll samt insamling och behandling av förpackningar från verksamheter.

3 Avfall som omfattas av kommunalt ansvar

3.1 Förebyggande och återbruk

I kommunerna finns många möjligheter för det enskilda hushållet att förebygga och återbruka avfall. På kommunernas återvinningscentraler finns möjlighet för privatpersoner att lämna produkter för återbruk. Detta görs i samarbete med Emmaus Fredriksdal. På återvinningscentralerna i Hyllstofta, Klippan, Perstorp, Ljungbyhed och Örkelljunga finns också möjlighet att lämna in kläder som tas om hand av Emmaus Fredriksdal och Frälsningsarmén/ Myrorna.

Utöver det finns i kommunerna secondhandverksamheter och loppmarknader som drivs av exempelvis frivilligorganisationer och andra som tar emot och säljer kläder, möbler och andra prylar. I flera tätorter arrangerar föreningar exempelvis barnklädesloppisar och bakluckelloppisar. Privatpersoner säljer och köper också begagnade produkter via digitala kanaler. Vid Nårabs återvinningscentral i Klippan finns också möjlighet att skänka begagnade sport- och friluftsgrejer till Fritidsbanken. De rustar upp och lånar sedan ut utrustningen gratis till den som vill.

Nårab har jobbat förebyggande genom att delta i sopsamarbetet i Skåne Nordväst som bland annat gick ut på att minska den totala avfallsmängden hushållsavfall från 500 kg per invånare till 320 kilo. Projektet avslutades dock innan målet uppnåddes detta gå grund av att många av åtgärderna blivit implementerade i den ordinarie verksamheten.

3.2 Avfallsslag och mängder

I detta kapitel redovisas uppkomna avfallsmängder i kommunerna. Avfall som omfattas av kommunalt ansvar innefattar; mat- och restavfall, returpapper, grovavfall, trädgårdsavfall, latrinavfall, slam och farligt avfall. Avfallet som samlades in 2022 presenteras i Tabell 2, där det även framgår hur avfallet behandlades.

Tabell 2 Insamlade och behandlade mängder avfall och som omfattas av kommunalt ansvar för avfallshantering i Närab-regionen år 2022, ton per år.

	Material- åter- vinning	Biologisk behand- ling	Energi- åter- vinning	Depone- ring	Annan behand- ling	Totalt
Mat- och restavfall		1 996	5 196			7 192
Returpapper	700					700
Grovavfall	1 485		4 043	72		5 600
Trädgårds- avfall		3 543	360			3 903
Latrinavfall			4			4
Slam		8 236				8 236
Farligt avfall			139	85	65	289
Summa	2 185	13 779	9 738	157	65	25 924
<i>Varav Klippan</i>	<i>1 104</i>	<i>4 211</i>	<i>5 114</i>	<i>44</i>	<i>59</i>	
<i>Varav Perstorp</i>	<i>454</i>	<i>3 012</i>	<i>1 942</i>	<i>49</i>	<i>1</i>	
<i>Varav Örkelljunga</i>	<i>627</i>	<i>6 556</i>	<i>2 682</i>	<i>64</i>	<i>5</i>	

Under 2022 insamlades och behandlades totalt ca 26 000 ton avfall som omfattas av kommunalt ansvar. Av denna mängd uppgick mat- och restavfallet till ca 7 200 ton, vilket utslaget på antal folkbokförda invånare i kommunerna är i nivå med riksgenomsnittet i Sverige.

3.3 Insamling och behandling

I följande kapitel beskrivs insamling och behandling av avfall som omfattas av kommunalt ansvar.

Nårab har fyrfacksinsamling vilket innebär att villor har två kärl med fyra fack i varje, två stora och två små. Därmed så har man fastighetsnära insamling för mat- och restavfall, returpapper samt förpackningar.

Kärl 1: har två större fack för plastförpackningar och pappersförpackningar och två mindre fack för metall och ofärgade glasförpackningar. Detta kärl hämtas var fjärde vecka.

Kärl 2: har två större fack för restavfall och matavfall och två mindre fack för tidningar och färgade glasförpackningar. Detta kärl hämtas varannan vecka.

Fyrfackskärnen töms med ett fordon som har fyra separata fack så att avfallet hålls sorterat.

År 2020 började man inkludera mjukplast i insamlingen av plastförpackningar.

Flerfamiljsfastigheter och verksamheter har obligatorisk utsortering av matavfall, restavfall och returpapper via Nårab. För att restavfallet ska räknas som sorterat krävs att man också har fastighetsnära insamling av förpackningar. Intyg på sortering av förpackningar krävs för att restavfallet ska räknas som sorterat.

3.3.1 Mat- och restavfall

Insamling av hushållsavfall sköts på entreprenad av Ohlssons AB.

Hushåll i villa och fritidshus i kommunerna sorterar ut mat- och restavfall i kärl 2 med tömning varannan vecka. För båda fraktionerna används de bakre lite större facken på kärnen.

Alternativt kan hushållen i villa och fritidshus ha hemkompostering och ett eget kärl för restavfall samt möjlighet att lämna sitt returpapper och sina förpackningar på återvinningscentralen.

I flerfamiljshus och verksamheter sker fastighetsnära insamling av mat- och restavfall i separata kärl och de töms med ett fordon med tre fack.

Omlastning av matavfall och restavfall sker vid Hyllstofta avfallsanläggning, för vidare transport till behandling.

Matavfallet transporteras till en extern biogasanläggning, i dagsläget Tekniska verken i Linköping. Där behandlas och rötas matavfallet och används sedan som biogas till drivmedel i bussar och bilar. Rester i form av biogödsel används som naturlig och näringsrik växtnäring på åkrar. (Källa: Tekniska verken).

Restavfallet transporteras till upphandlad, godkänd förbränningsanläggning för energiåtervinning, i dagsläget SYSAV i Malmö, där det förbränns och blir till värme och el. (Källa: SYSAV).

3.3.2 Returpapper

Från och med 1 januari 2022 är returpapper under kommunalt avfallsansvar och insamlingen sköts på entreprenad av Ohlssons AB.

Returpapper samlas in via fyrfackskärnen vid villahushåll och i separata kärl vid flerfamiljshus och verksamheter. Returpapper kan även lämnas på återvinningscentralerna.

Mellanlagring av returpapper sker på Hyllstofta avfallsanläggning innan vidare transport till upphandlad behandlingsanläggning där det återvinns.

3.3.3 Grovavfall och trädgårdsavfall

Hushållens grovavfall och trädgårdsavfall lämnas i huvudsak på en av Närabs återvinningscentraler.

Grovavfall är större saker som inte får plats i restavfallet och som uppkommer vid normal bostadsanvändning. Om villa- och flerfamiljshushållen inte lämnar på en återvinningscentral så ingår hämtning i grundavgiften för villahushåll, fritidshus och flerfamiljshus och hämtas efter beställning två gånger per år med en viss maxmängd på 10 kolli per år.

Trädgårdsavfall kan, om det inte lämnas på återvinningscentralerna, samlas in i separata kärl som hämtas under säsongen april till november. Det transporteras till Närabs avfallsanläggning i Hyllstofta där det behandlas genom krossning och flisning för framtagande av biobränsle och kompost. Delar av komposten blandas med sand och säljs som planteringsjord på Närabs återvinningscentraler eller säljs som trädgårdskompost.

Trädgårdsavfall som innehåller invasiva arter tas enbart emot på ÅVC i Örskälljunga och Hyllstofta och växterna ska vara förpackade i väl förslutna, dubbla plastsäckar och hanteras separat på återvinningscentralen. Behandling sker genom förbränning.

3.3.4 Latrinavfall

Hämtning av latrinavfall sker hos ett fåtal villa- och fritidshushåll. Latrinet samlas upp i engångsbehållare. Avfallet transporteras till Hyllstofta innan det går till förbränning tillsammans med restavfallet.

3.3.5 Slam

Slam från enskilda avloppsanläggningar töms minst en gång per år. Tömningen sköts av Närabs entreprenör som för tillfället är Puls AB. Slambilen har två separata tankar, en för slam och en för vatten. Vid vissa tömningar återförs den rena vattenfasen till brunnen efter tömning.

Slammet töms och behandlas på respektive kommuns reningsverk där det rötas och genererar biogas samt en rötrest som sprids på åkermark.

3.3.6 Fett och matolja

Fett och matolja ska antingen torkas ur med papper och läggas i matavfall eller hällas i en väl försluten behållare, till exempel en PET-flaska och läggas i restavfallet. Större mängder kan lämnas i särskild fettunna på någon av

Nårabas återvinningsstationer. För verksamheter är det möjligt att abonnera på hämtning efter beställning.

Fettet skickas till Svensk Fettåtervinning där det renas och behandlas för att sedan användas som råvara i olika kemikalieprodukter.

3.3.7 Fettavskiljarslam

Om stora mängder fett kommer ut i det kommunala vattennätet kan det orsaka problem, exempelvis stopp i ledningarna. För att undvika detta ska fettavskiljare vara installerad på verksamhet som genererar större mängder fett, såsom restauranger, gatukök med mera. Tömning av fettavskiljare sker minst en gång per år men möjlighet finns för tätare tömningsintervall eller omgående tömning.

Slammet körs till kommunernas reningsverk där de går in i deras rötningsprocess och blir till biogas och biogödsel.

3.3.8 Textilavfall

Textilier i form av rena och hela kläder kan lämnas på Hyllstofta, Klippan, Perstorp, Ljungbyhed och Örkelljunga ÅVC:er, i behållare som tillhör Emmaus Fredriksdal och Frälsningsarmén/ Myrorna. Då går dessa vidare ut i deras butiker till försäljning och det som de inte säljer går dels till kommersiella kunder i främst EU och resten kan bli industritrasor, bilinredning och isolering. En liten del går till energiåtervinning i form av förbränning.

3.3.9 Farligt avfall

Farligt avfall från hushåll lämnas på någon av ÅVC:erna för att sedan transporteras till Hyllstofta avfallsanläggning där det mellanlagras för att sedan gå vidare till avtalad och godkänd behandlingsanläggning som i dagsläget är Ragnsells.

3.3.10 Kundnöjdhet

Nårab låter göra kundnöjdhetsundersökningar vartannat år.

De visar på en någorlunda jämn upplevelse i de olika kommunerna. Hushållen är generellt mer nöjda med återvinningscentralerna och källsorteringen och mindre nöjda med kundservice och information.

4 Avfall från kommunal verksamhet

I följande kapitel beskrivs översiktligt hur avfall förebyggs i kommunernas verksamheter samt vilka avfallstyper som uppstår, och hur avfallet sorteras och behandlas.

4.1 Förebyggande och återbruk

Enligt Klippans hållbarhetsstrategi ska kommunen i egenskap av konsument ställa miljökrav i upphandlingar och när det är möjligt ska återbruk väljas.

Ett exempel på minskat användande av kemikalier är att bostadsbolaget Treklövern Bostads AB testar att tvätta med avjoniserat vatten.

Skoltävlingen Resterkocken bjöd in alla grundskolor i Klippan, Perstorp och Örkelljunga kommuner till att delta. Tävligen är ett initiativ från SYSAV, NSR med flera där Närab deltog 2019.

4.2 Avfallshantering

För kommunernas verksamheter såsom skolor, förskolor, storkök, äldreomsorg, hälso- och sjukvård, fastigheter, kontor, lokalvård med mera är Närab ansvarig för insamlingen av utsorterat mat- och restavfall samt returpapper. Även insamling av förpackningar sker i de flesta fall genom Närab.

Verksamheter som hanterar livsmedel, exempelvis tillagningskök, har fettavskiljare som töms enligt schema.

Även förpackningar, emballage, elektronikavfall, farligt avfall och grovavfall ska sorteras ut och antingen hämtas av en entreprenör upphandlad av kommunerna eller av annan entreprenör. Avfallet hanteras och behandlas tillsammans med liknande avfall från hushåll.

Kanyler samlas i kanylburkar och lämnas till ett apotek och så även kasserade läkemedel.

Bygg- och rivningsavfall, park- och trädgårdsavfall samt massor hanteras på egen hand av byggherrar. Sådant avfall kan lämnas på Hyllstofta avfallsanläggning mot avgift.

4.3 Vatten- och avloppsreningsverk

I Klippan, Perstorp och Örkelljunga kommuner finns vatten- och avloppsreningsverk som genererar olika typer av avfall. Vid anläggningarna sorteras det avfall som uppkommer inom verksamheten i fraktionerna restavfall, matavfall och returpapper. Möjlighet finns även till sortering av förpackningar. Farligt avfall, spillolja, batterier, lysrör och el-avfall etcetera sorteras ut och omhändertas antingen genom egen transport till ÅVC eller genom extern transportör. 2022 levererades också ca 25 ton gallerrens, sand och slam till Närab.

Slam som uppkommer hos vatten- och avloppsreningsverken i kommunerna rötas och blir biogas och biogödsel.

Klippan, Perstorp och Örkelljunga är alla medlemmar i Söderåsens miljöförbund som har ansvar för tillsynen över att de kommunala vattenverken följer lagstiftningen. Dricksvattnet i kommunerna kommer från en vattentäkt med avrinning från Söderåsen. I Perstorp och Örkelljunga är det Nordvästra Skånes Vatten och Avlopp, NSVA, som har ansvaret för dricksvattnet och i Klippan är det kommunen själva.

4.4 Gata och park

Inom det kommunala verksamhetsområdet gata och park uppkommer ett flertal avfallsfraktioner. Många av avfallsslagen materialåtervinns i första hand; bygg- och rivningsavfall, grovavfall, eventuella övergivna bilar samt mycket av elavfallet. Grus och löv materialåtervinns eller komposteras och avfall från papperskorgar och skräpplockning energiåtervinns. Några få avfallsslag går till deponi, exempelvis asfalt och massor.

5 Avfall som omfattas av producentansvar

I Sverige tillämpas producentansvar, vilket innebär att den som producerar en vara har miljöansvaret för produkten. Producenterna ansvarar för både insamling och behandling av förpackningar från verksamheter. Det betyder att producenterna ska se till att varan tas omhand på ett miljöriktigt sätt efter konsumenternas slutanvändning. Från och med år 2024 ansvarar kommunerna för insamling av förpackningar från hushållen medan producenterna även i fortsättningen ansvarar för behandlingen och också ersätter kommunerna för den insamling de utför.

Producentansvaret omfattar idag förpackningar, fiskeredskap, vissa tobaksvaror och filter, våtservetter, ballonger, elektriska och elektroniska produkter, batterier, däck, bilar, läkemedel och radioaktiva produkter.

5.1 Avfallsslag och mängder

I Tabell 3 presenteras insamlade mängder förpackningar och elavfall utslaget per invånare.

Tabell 3 Insamlade mängder förpackningar och elavfall år 2022, kg/invånare

	Klippan kg/inv.	Perstorp kg/inv.	Örkelljunga kg/inv.	Sverige kg/inv.
Förpackningar totalt, varav:	46,2	46,5	66,3	50,4
-pappersförpackningar	14,2	14,3	20,4	17,5
-plastförpackningar	10,3	10,3	14,8	9,0
-glasförpackningar	18,8	19	27	22,2
-metallförpackningar	2,8	2,8	4,0	1,7
Elavfall inkl. batterier, varav:	16,47	13,30	18,27	14,74
-diverse elektronik	8,62	7,28	8,39	7,08
-kyl & frys	3,17	2,63	3,86	2,71
-vitvaror	4,14	3,11	5,61	4,29

	Klippan kg/inv.	Perstorp kg/ inv.	Örkelljunga kg/ inv.	Sverige kg/inv.
-bärbara batterier	0,38	0,16	0,24	0,32
-ljuskällor	0,08	0,04	0,07	0,12
-lysrör	0,09	0,04	0,08	0,08

Mängden insamlade förpackningar ligger under riksnittet för samtliga kommuner. Anledningen till det låga insamlingsresultatet av förpackningar är svårt att förklara eftersom det finns ett fastighetsnära insamlingsystem för förpackningar hos villor i kommunerna, vilket brukar ge höga insamlingsresultat.

Uppgifter om insamlade mängder bilbatterier, däck, bilar och läkemedel saknas på kommunnivå.

5.2 Förpackningar

Hushåll i villa och fritidshus med fyrfackskärl sorterar ut förpackningar i dessa.

Vid flerfamiljshus sker fastighetsnära insamling av förpackningar hos de fastighetsägare som väljer att ha insamling. Insamling sker i separata kärl placerade i respektive fastighets avfallsutrymme.

Hushåll som valt att avstå från fyrfackssystemet eller där det uppkommer större mängder avfall än vad som ryms i fyrfackskärnen kan lämna förpackningar på Närabs återvinningscentraler eller ha kompletterande kärl för restavfall.

Verksamheter kan ha insamling av förpackningar genom Närab eller annan aktör. Restavfallet räknas som osorterat, vilket innebär en högre avgift, om fastighetsägaren inte infört fastighetsnära insamling av förpackningar.

5.3 Däck

Svensk Däckåtervinning har producentansvaret för däck och däckfirmor tar emot dessa. Däck utan fälg kan lämnas avgiftsfritt på ÅVC. Däck på fälg lämnas på ÅVC mot avgift. Hushållen kan också få däck med fälg hämtade som extra grovavfallshämtning mot en avgift.

5.4 Batterier

El-Kretsen ansvarar för insamlingen av batterier.

Batterier från hushåll lämnas på återvinningscentralerna.

Bilbatterier kan antingen lämnas i retur när ett nytt batteri köps eller på en återvinningscentral.

El-Kretsen transporterar batterierna till en behandlingsanläggning. Där sorteras först knappcells-batterier ut med hjälp av en skaksikt, då de oftast

innehåller kvicksilver. Därefter sorteras övriga batterier ut manuellt efter innehåll; bly, litium, NiMH, NiCd samt alkaliska. Respektive fraktion krossas och hanteras i ett slutet system, där så mycket som möjligt material- eller energiåtervinns, och resten tas omhand som farligt avfall.

5.5 Bilar

Fordonsägaren är ansvarig för att det uttjänta fordonet lämnas till ett mottagningsställe för uttjänta bilar eller till en auktoriserad bilskrotningsfirma. Efter omhändertagande återanvänds vissa delar av bilen, andra delar materialåtervinns och en liten del förbränns.

I kommunerna förekommer problem med att uttjänta fordon överges. Övergivna skrotbilar på kommunal mark faller under kommunalt ansvar om skrotbilen bedöms utgöra en olägenhet för människors hälsa och miljön. Övergivna skrotbilar kan också anses vara nedskräpning, om den finns på en plats som allmänheten har tillträde till eller insyn till. På enskild mark eller tomtmark är det markägaren som ansvarar för att den förvaras säkert ur miljösynpunkt, om markägaren godkänt placeringen. På allmän vägmark, det vill säga allmänna vägar utanför tätort samt parkeringsfickor och rastplatser längs dessa, är Trafikverket ansvarig för skrotbilar. På övrig allmän mark är det kommunerna som beslutar om hämtning och skrotning av uttjänta fordon. Med uttjänta fordon menas fordon som är i dåligt skick, övergivna samt har ett mycket lågt värde.

5.6 Avfall från elektriska och elektroniska produkter

El-Kretsen ansvarar för insamlingen av elektriska och elektroniska produkter (elavfall).

Elavfall från hushåll lämnas på återvinningscentralerna eller till återförsäljare.

Nedan finns exempel på hur några olika typer av elavfall omhändertas:

- Ljuskällor transporteras till en anläggning för krossning och sortering. Först krossas lamporna i ett slutet system för insamling av kvicksilver. Därefter sorteras återstående material i glas och metall för att sedan återvinnas.
- Kylar och frysar skickas till en anläggning där farliga komponenter avlägsnas och övriga fraktioner förbereds för återvinning. Först avlägsnas farligt avfall i form av olja och kylkretsar. Därefter töms kyl och frysar på hyllor och annat löst material som återvinns som glas och plast. Kyl och frysar krossas sedan för att isolering, metall och plast ska kunna sorteras ut och eventuella freoner samlas upp.
- Stora vitvaror såsom spisar och tvättmaskiner skickas till en anläggning där farliga komponenter avlägsnas och övriga fraktioner förbereds för återvinning. Först avlägsnas miljöfarliga ämnen som exempel PCB. Sedan krossas vitvarorna så att glas, plast och metall kan återvinnas.

5.7 Läkemedel

Överblivna läkemedel ska lämnas till apotek. Inlämnat läkemedel behandlas genom förbränning på godkända avfallsförbränningsanläggningar med effektiv förbränning och rökgasrening.

6 Övrigt avfall

Övrigt avfall avser avfall som inte omfattas av kommunalt ansvar eller producentansvar och utgörs av avfall från företag och andra verksamheter och som uppkommer i samband med en verksamhets produktion av varor eller tjänster. Avfallet samlas in av entreprenörer på uppdrag av den enskilda verksamheten och transporteras till av verksamheternas avtalade anläggningar för omhändertagande.

6.1 Avfall från företag och andra verksamheter

Avfall från företag och andra verksamheter i kommunerna som kan uppstå är till exempel kakspill som går till djurfoder eller komposteras och kemikaliska rester från tillverkningen på Perstorp AB och Gelita Sweden AB i Klippan.

Alla företag och verksamheter ska ha ett abonnemang för sådant avfall som omfattas av kommunalt ansvar. Hos fastigheter som inhyr en verksamhet så är det fastighetsägaren som har abonnemanget.

Alla företag och verksamheter har också skyldighet att sortera ut förpackningar, däck med mera som anges i förordningarna om producentansvar. Företagen ska lämna avfall under producentansvar till en godkänd mottagningsanläggning.

Härutöver ska även farligt avfall sorteras ut och lämnas separat. Företag får lämna mindre mängder sorterat avfall på kommunernas återvinningscentraler mot betalning.

7 Anläggningar för återvinning och bortskaffande av avfall

I följande kapitel beskrivs översiktligt de viktigaste anläggningarna som nyttjas för hantering av avfall från kommunerna.

7.1 Anläggningar i kommunerna

7.1.1 Återvinningscentraler

Nårab har sju återvinningscentraler. De är lokaliserade i Klippan, Ljungbyhed, Perstorp, Skånes Fagerhult, Örkelljunga, Östra Ljungby och Hyllstofta. Centralerna drivs och bemannas av Nårab.

Återvinningscentralerna är främst avsedda för privatpersoner som är fast- eller fritidsboende i kommunerna. Verksamheter som företag eller föreningar

kan lämna mindre mängder verksamhetsavfall mot avgift. Större mängder avfall från verksamheter ska endast lämnas på Hyllstofta avfallsanläggning.

Hushållen kan lämna det mesta avfallet gratis såsom förpackningar, trä, elektronik, farligt avfall, vitvaror, trädgårdsavfall, textilier, batterier, grovavfall, stoppade möbler, små mängder tryckimpregnerat trä och väl förpackad asbest samt inert avfall.

Textilier kan lämnas till hjälporganisationer på alla återvinningscentraler förutom Skånes Fagerhult och Östra Ljungby.

Invasiva arter tas bara emot på ÅVC i Örkelljunga och Hyllstofta och ska vara väl förpackat.

Återvinningscentralerna har öppet två till fem dagar i veckan beroende på vilken det gäller. Som tidigast öppnar ÅVC:erna kl. 7:15 och stänger senast kl. 18:00. Se mer information om öppettider i Tabell 4.

Tabell 4 Öppettider för återvinningscentralerna i kommunerna

Kommun	Namn på ÅVC	Öppettider
Klippan	Klippan	måndag och onsdag 9–18, fredag 9–16, lördag 9–13
Klippan	Ljungbyhed	Tisdag och torsdag 10–18, lördag 9–12 (nov-mars udda veckor)
Klippan	Östra Ljungby	Tisdag 13–18 april-okt. tisdag 13.17 nov-mars, lördag 13–17 udda veckor
Klippan	Hyllstofta	Måndag-fredag 7.15-16
Perstorp	Perstorp	Tisdag och torsdag 9–18, lördag 13–17
Örkelljunga	Skånes Fagerhult	Lördag 13–16 april-okt jämna veckor, lördag 13–16, v2, 6, 10, 46, 50
Örkelljunga	Örkelljunga	måndag och onsdag 9–18, fredag 9–16, lördag 9–13

I dag förs ingen statistik över antalet besökare på återvinningscentralerna.

7.1.2 Hyllstofta avfallsanläggning

Nårabs avfallsanläggning är belägen i Hyllstofta som ligger centralt i Nårabs geografiska område. Här finns möjligheter för både hushåll och verksamheter att lämna sitt avfall. Allt som räknats upp i 7.1.1 samt större mängder av asbest, tryckimpregnerat trä och bildäck på fälg går bra att lämna.

7.1.3 Reningsverk

I Klippans kommun finns tre avloppsreningsverk, i Örkelljunga kommun finns två och i Perstorp finns tre varav ett drivs av Perstorp AB.

Vattnet från avloppsreningsverken renas och släpps ut i närstående vattendrag. Slammet går till en röt-kammare där biogas bildas och det rötade slammet omhändertas av extern entreprenör och används som anläggningsjord och jordförbättring. Gallerrens och sand levereras till Närab.

7.1.4 Övriga anläggningar

Utöver de kommunala anläggningarna finns även ett flertal privata anläggningar som är av betydelse för avfallshanteringen. I Tabell 3 redovisas en översiktlig sammanställning över tillståndspliktiga och anmälningspliktiga avfallsanläggningar samt avfallsanläggningar som hanterar större mängder avfall i kommunerna.

Tabell 5 Övriga avfallsanläggningar i Klippan, Perstorp och Örskelljunga kommuner

Huvudman	Lokalisering	Behandlingsmetoder	Avfallstyper som hanteras
KMT Klippans Maskintjänst	Släggan 1, Klippans kommun	Återvinning, mellanlagring, sortering	Jordmassor, förorenade jordmassor
Johanssons Grus & Mark Entreprenad AB	Oderljunga 3:4, Perstorps kommun	Återvinning, mellanlagring, sortering	Jordmassor, förorenade jordmassor, trädgårdsavfall
Norrvidinge Lastbilscentral AB	Bolestad 33:2, Klippans kommun	Återvinning, mellanlagring, sortering	Jordmassor, sten, tegel, klinker, asfalt, växtdelar
Swerock AB	Bjärsgård 3:29, Klippans kommun	Återvinning, mellanlagring, sortering	Asfalt

7.2 Anläggningar utanför kommunerna

Kommunerna ligger i en region där det finns god tillgång på behandlingsanläggningar för återvinning och bortskaffande av avfall från kommunerna, varav de viktigaste är:

- SYSAV:s avfallsförbränningsanläggning dit restavfallet går.
- Tekniska Verken i Linköping, som tar emot matavfallet.

Utöver nämnda anläggningar nyttjas ett antal anläggningar för återvinning av industriavfall eller avfall som omfattas av producentansvar. Sådana anläggningar kan till exempel vara sorteringsanläggningar, industrier som använder återvunna materialråvaror i produktionen (glasbruk, pappersbruk) samt övriga förbränningsanläggningar.